

KOTIPIHLAJA

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton jäsentiedote 1/2014

Puheenjohtajalta

Hyvä kotiseutuväki

Kiitokset Siilinjärvelle palvelukeskus Akuliinaan, jossa saimme pitää kevätkokouksemme. Kiitos myös nuoriso- ja kulttuuritoimen johtaja Tuula **Pärnä-selle**. Hän esitteli seminaariosiossa kahta Siilinjärvellä toteutettua kouluhanketta, joissa paikallista perinnettä on tehty tutuksi nuorille osana kouluopetusta museoamanuenssi Heidi **Pelkosen** johdolla ja opettajien avustuksella. Tietoa osoitteessa siilinjärvenmuseot.blogspot.fi Hienoa työtä.

Liittomme oma hanke etenee siten, että hallitus on sopinut *"esiselvityksen tekemisestä kotiseutukasvatuksen mahdollisuuksien lisäämisestä Pohjois-Savossa"* **FM Ann-Mari Karvisen** kanssa. Hän on kokenut hanketoimija ja on jo ryhtynyt työhön. Hän valmistelee suunnitelmaa ja selvittää kanavia lisärahoitusta varten. Vauhti johtuu siitä, että perusopetuksen opetussuunnitelman (OPSin) perusteet ovat valmistuneet ja olleet kommentoitavina. Olen lähettänyt Karvisen luonnosteleman kommentin liittomme nimissä liittyen lähinnä historian opetukseen. Perusteiden lopullinen valmistuminen syksyllä siirtää työn kuntiin. Viimeistään silloin meidän pitää päästä vaikuttamaan. Hallituksessa on suunniteltu, että varsinainen hanke alkaa jo syksyllä 2014. OPS-työn *etenemiseen* voitte itse käydä tutustumassa netissä vaikka *"googlettamalla"* OPS 2016. *Ensimmäinen kysely hankkeemme tausta-aineistoksi* lähetettiin erillisenä s-postina. Tässä Kotipihlajassa se tulee uudelleen kaiken varalta. Tavoitepäivä on jo ohitettu, mutta ellette ole vastanneet, niin tehkää se nyt välittömästi. Hyvät

tulokset hankkeesta voidaan saada vain yhteistyöllä.

Kotiseututunnustukset jaettiin kevätkokouksessa. Lämpimät onnittelut **kotiseututeosta Pirkko Korhoselle** ja **Säyneisen teatteri-immeisille** aktiivisesta kotiseudun historian elävöittämisestä harrastajateatterin keinoin. Kesän 2013 näytelmä "Häppeen ja kunnian välillä" oli yksi monen itse kirjoitettujen ja tuotettujen näytelmien sarjassa. Erityisesti arvostettiin jo käsikirjoituksen aikaista yhteisöllistä toimintatapaa ja näytelmän rikasta kieltä. Vuoden 2013 **kotiseutukirjana** palkittiin **Jukka Kukkosen** toimittama ja **Rautalammin museon** kustantama **"Rautalammin kasvit Pyykösten valokuvissa"**. Teoksessa on osattu liittää Rautalammin historia sekä Suomen yleiseen että valokuvauksen historiaan. Onnittelut Rautalammielle.

Järjestäytyessään hallitus valitsi vapapuheenjohtajaksi **Raimo Jalkasen** Rautalammielta ja sihteeriksi **Seppo Konosen** Kaavilta. Sihteerin tehtäviä on kuitenkin jaettu niin, että Seppo hoitaa kokoussihteerin tehtävät, tiedottamista ja juoksevia asioita. **Tarja Itkonen** Kuopiosta jatkaa toisena sihteerinä mm. kotisivujen, avustusasioden ja Kotipihlajan parissa. Taloudenhoitajana jatkaa **Unto Kärkkäinen** Kaavilta.

Liiton yleisiä kokouksia on pidetty eri puolilla maakuntaa: kevätkokous yleensä Kuopiossa ja syyskokous kiertäen maakunnan eri osissa. Hallituksessa muisteltiin, että syyskokouksen järjestämisvuorossa on Koillis-Savo ja paikaksi valittiin Nilsä. Lisätietoa toisaalla. Viime kevään kokous oli poikkeuksellisesti

Siilinjärvellä, koska syys-juhlakokous järjestettiin Kuopiossa.

Hyvät ystävät, kesä alkaa museo-kausineen, kotiseutupäivineen ja muine mukavine kiireineen. Kaikkeen tähän toimintaan toivotan teille vireyttä ja iloa.

P.S. Jyrki Haapala on tietenkin edustajamme valtuustossa, vaikka hallitukseenkin häntä yritin viime Koti-pihlajassa sijoittaa.

*Marja-Sisko Pihl
puheenjohtaja*

Kysely hankkeen tausta-aineiston kokoamiseksi.

Vastaaminen tärkeää!

"Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liitto ry on vuoden 2014 toimintasuunnitelmassaan linjannut tärkeäksi painopistealueekseen koulujen kotiseutukasvatuksen kehittämisen:

Tehdään vuonna 2014 esiselvitys ja pohjatyö hankkeelle, jonka tavoitteena on koulujen kotiseutukasvatuksen lisääminen ja kotiseutuyhdistyksillä olevan tiedon saattaminen nykyistä paremmin koulujen käyttöön. Esiselvitystä tekemään palkataan henkilö, jonka tehtäviin kuuluu mm. varsinaisen hankkeen suunnittelu ja lisärahoituksen etsiminen hankkeelle.

Tämän esiselvityksen tavoitteena on mm. tuottaa aineistoa, joka edistää mahdollisuutta saada kotiseutu- ja kulttuuriympäristökasvatuksen sisältöjä vuonna 2016 voimaan tulevaan perusopetuksen opetussuunnitelmaan.

Esiselvityksessä huomioidaan erityisesti liittomme jäsenyhdistykset ja niiden kotiseutuosaaminen, -aineistot ja -kohteet. Kehittämistyön pohjaksi kartoitetaan jäsenyhdistysten nykytilanne niiden toteuttaman kotiseutukasvatuksen osalta.

FM Ann-Mari Karvinen tekee selvitystyön touko-kesäkuussa 2014. Työn väliraportti on Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton hallituksen käytettävissä toukokuun kokouksessa. Koska aikataulu on tiivis, pyydämme jäsenyhdistyksiltämme seuraavat tiedot sähköpostitse 23.05. klo 18.00 mennessä osoitteeseen annmarikarvinen[at]lilith.fi

Vastausohje: Jätä kysymykset ja niiden numerointi näkyviin yhdistyksenne vastauksen väliotsikoiksi. Lähetä sähköpostiviesti otsikolla Jäsenyhdistyskysely / yhdistyksenne nimi.

1. Yhdistyksen nimi ja sähköpostiosoite:
2. Kuinka yhdistyksenne kotiseututoiminta (kotiseutumuseo / kotiseutuarkisto / tapahtumat / muu toiminta) on ollut tai on nykyisin yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa? Esimerkkejä: Vierailumahdollisuus kotiseutumuseossa, työnäytökset, tapahtumat, ohjatut oppitunnit.
3. Onko yhdistyksellänne opetusmateriaalia / valmisteltuja opastuksia tai vastaavia kouluille ja päiväkodeille? Millaisia, mille ikäryhmille?
4. Kuinka mahdollisesta opetusmateriaalista tiedotetaan kouluille ja päiväkodeille? Onko aineisto löydettävissä internetistä?
5. Mihin vuodenaikaan yhdistyksenne kotiseututoiminnan ja koulujen ja päiväkotien yhteistyö ajoittuu? Onko koulujen ja päiväkotien kanssa tehtävä yhteistyö ympärivuotista, kausittaista vai satunnaista?
6. Kuinka yhdistyksenne huomioi koulujen ja päiväkotien kanssa tehtävässä

yhteistyössä muut yhteistyökumppanit tai teemat? Osallistuuko yhdistyksenne esim. Euroopan rakennusperintöpäivään, talkoopäivään tai kekritapahtumiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa?

Ellei käytössänne ole s-postia, lähettäkää vastaus postitse 22.5. mennessä pj:lle, joka toimittaa aineiston edelleen. Osoite Marja-Sisko Pihl, Piianlahdentie 10, 73500 Juankoski

Toivottavasti olette jaksaneet vastata myös Suomen Kotiseutuliiton s-postitse välittämään Kulttuuriperintökohteita koskevaan kyselyyn. Vastaaminen voi edesauttaa myös omaa hankettamme. Jos nyt vastaatte siihen, ottakaa vastaukset talteen tulostamalla tai tallentamalla.

KIS suurin, Leppävirta virkein kotiseututyössä

Suomen Kotiseutuliitto on päivittänyt loppupalven ja kevään aikana jäsenrekistereitään. Siinä yhteydessä on saatu myös ajankohtaista tietoa kotiseututyön tilasta Pohjois-Savossa.

Komisario **Jyrki Haapala**, joka edustaa maakuntaa kotiseutuliiton liittovaltuustossa, on patistellut liiton jäsenyhdistyksiltä lukuja, paljonko niillä on maksavia jäseniä. Pelkät numerot eivät tietenkään kerro koko totuutta, mutta antavat kuitenkin jonkinlaista osviittaa kotiseutuharrastuksen laajuudesta maakunnan eri puolilla.

Suomen Kotiseutuliittoon on liittynyt Pohjois-Savosta kaikkiaan 39 kotiseutu-, perinne-, kylä- tai kaupunginosa-yhdistystä. Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liittoon kuuluu tällä erää 26 yhdistystä, joten kolmetoista valtakunnan liittoon liittynyttä on maakunnallisen toiminnan ulkopuolella.

Komisariuksen siviilitutkimuksen mukaan näissä 39 yhdistyksessä on kaikkiaan 3 244 jäsentä eli pyöreästi Kaavin kunnan verran väkeä. Mutta jos verrataan jäsenmäärää koko maakunnan

väkilukuun, joka on nyt pyöreästi 250 000, prosenttiluku jää 1,3:een. Toisin sanoen: tuhannesta pohjoissavolaisesta kolmetoista on monen muun asian ohella mukana myös järjestäytyneessä kotiseututyössä.

Pohjois-Savon suurin kotiseutu- ja perinnetyötä tekevä järjestö on yli 100-vuotisen historian omaava KIS eli Kuopion Isänmaallinen Seura. Sillä on maksavia jäseniä viimeisimmän pääluvun laskemisen mukaan 311.

KIS kipuaa jäsenistöltään ainoana yli kolmen sadan rajan. Tuusniemeläiset onnistuivat äänestämään Juojärvensä Pohjois-Savon maakuntajärveksi ohi Kallaveden eivätkä he yhdistysvertailussakaan jää kuopiolaisista 290 jäsenellään kuin 21 henkeä. Täytyy muistaa, että isänmaallisessa seurassa on mukana ihmisiä eri puolilta maakuntaa.

Kolmanneksi nousee tilastossa Savon kielen seura 268 jäsenellään, jotka ovat hajallaan ympäri maata ja maakuntaa. Neljäs on sitten Sorsakosken kyläyhdistys Leppävirralta 236 jäsenellään.

Tilastovertailun mukaan leppävirtalaiset ovat ylipäätään maakunnan innokkaimpia järjestöihmisiä, sillä Sorsakosken, Kotalahden ja Soinilansalmen kyläyhdistysten ja Leppävirta-seuran yhteenlaskettu jäsenmäärä kipuaa huikeasti yli puolen tuhannen 578:an.

Jäsentilaston erikoisuus on, että peräti kolmella yhdistyksellä – Pöljän kyläyhdistyksellä, Lapinlahti-seuralla ja Rautalammin kulttuuriseuralla on kaikilla samaiset 76 maksavaa jäsentä.

Pienimmissä yhdistyksissä on kymmenen, parikymmentä jäsentä. Mutta esimerkiksi Muuruvedeltä nähdään, että pienikin aktivistien joukko saa aikaan merkittäviä tuloksia – ihan palkittavaksi asti.

*Seppo Kononen
sihteeri*

Avustukset kotiseututyöhön

Avustushakemuksia jätettiin kaikkiaan 16. Osa hakemuksista ei kuulunut avustuksen piiriin ja osalle suositeltiin seuraavaa hakukierrosta. Muutaman hakemuksen osalta päätös tehtiin ehdollisena. Elleivät ehdot täyty, avustuksen loppuosa siirtyy myöhemmillä hakukierroksilla käytettäväksi.

Avustuspäätökset:

Riistavesi-seura 500 e, museoesineiden digikuvaus

Muuruveden Kotiseutuyhdistys 1250 e, Lehmisavu – Eero Järnefeltin kesä 1891 -näytelmä

Talluskylän kyläyhdistys 600 e, tilataide-teoksen tuottaminen

Tuusniemen kotiseutuyhdistys 400 e, aineistojen digitointi

Kiuruveden Kotiseutuyhdistys 700 e, kotisivut ja niihin sisällön tuottaminen

Nilsin kotiseutuyhdistys 400 e, perinneaastattelut

Savon Toimivat Naiset 500 e, Käden taidot ja taitajat -projekti

Pöljän kyläyhdistys 1000 e, kyläkirjan toteuttaminen

Koillis-Savon oppaat 300 e, Valtakunnallisten opaspäivien materiaalin tuottaminen

Tuusniemen käsityö- ja kulttuuriyhdistys 350 e, näyttelytoiminta

Syyskokous

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton syyskokous pidetään **Nilsissä** lauantaina 8.11.2014. Kokouksen yhtenä tärkeänä asiana tulee olemaan liiton kotiseutukasvatusta koskeva hanke ja seminaariosiossa tutustutaan myös Simolan kotiseutukeskukseen.

Valtakunnalliset kotiseutupäivät

Hämeenlinnassa pidetään 66. Valtakunnalliset kotiseutupäivät 7.–10.8.2014. Päivien teemana on Kotiseutukullan kallis, katso tarkemmin: <http://hame.fi/?tid=1122&loc=1>

Liiton yhteystiedot

Puheenjohtaja Marja-Sisko Pihl: 040 056 7257, marja-s.pihl@datranet.net

Varapuheenjohtaja Raimo Jalkanen: 040 558 5208, raimo.jalkanen@gmail.com

Sihteeri Seppo Kononen: 050 546 1317, seppo.kononen@savonsanomat.fi

Sihteeri Tarja Itkonen: 040 577 8635v, tarja.itkonen@gmail.com